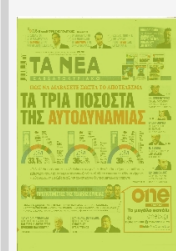

Από τις προσδοκίες στην ανάπτυξη

Πηγή: ΤΑ ΝΕΑ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ Σελ.: 1,33 Ημερομηνία έκδοσης: 01-06-2019
Επιφάνεια: 467.76 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 24590
Θέματα: ΙΟΒΕ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μιλούν & γράφουν • ΝΙΚΟΣ ΒΕΤΤΑΣ •

ΓΝΩΜΗΤΟΥ ΝΙΚΟΥ
ΒΕΤΤΑ

Από τις προσδοκίες στην ανάπτυξη

Οι εξελίξεις δημιουργούν προσδοκίες πως η οικονομία μπορεί να εισέλθει σε περίοδο γρηγορότερης μεγέθυνσης και να αφήσει πίσω την κρίση. Η κυβέρνηση που θα δημιουργηθεί μετά τις εκλογές, θα έχει την ευκαιρία για προσαρμογές στην οικονομική πολιτική που, χωρίς να υπονομεύουν τη δημοσιονομική σταθεροποίηση, θα ενισχύουν τη δυναμική της οικονομίας. Ποιες μπορεί να είναι αυτές οι αλλαγές και πώς μπορεί να επιδράσουν;

Στον βραχύ ορίζοντα, η ενίσχυση της αξιοπιστίας της πολιτικής βελτιώνει τις προσδοκίες και το οικονομικό κλίμα, μειώνοντας την απαισιοδοξία νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Το πόσο άμεση μπορεί να είναι αυτή η επίδραση καταδείχτηκε ήδη τις τελευταίες μέρες από τη συμπεριφορά των επενδυτών σε ελληνικά ομόλογα και μετοχές. Η αξιοπιστία προϋποθέτει, όμως, σταθερή στόχευση, επίσης ρεαλισμό και εσωτερική συνέπεια των επιμέρους μέτρων πολιτικής.

Στον μακρύ ορίζοντα, η ανάπτυξη μιας οικονομίας εξαρτάται από την παραγωγικότητα. Χώρες με ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον, αποτελεσματική απονομή δικαιοσύνης, ισχυρό εκπαιδευτικό σύστημα και κοινωνική προστασία, συνδυάζουν αποτελεσματικά φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο και δημιουργούν υψηλά εισοδήματα. Στους επιμέρους τομείς, η χώρα μας υστερεί σημαντικά και η προσπάθεια μεταρρύθμισης οφείλει να είναι επίμονη, δρομολογώντας κοινωνικές συμμαχίες αλλά και ρήξεις με συμφέροντα. Αλλιώς, δεν θα μπορέσει να προσφέρει υψηλή ευημερία στους πολίτες.

Ανάμεσα όμως στον βραχύ και τον μακρύ ορίζοντα, τα επόμενα 2-3 χρόνια θα έχουν ιδιαίτερη κρίσιμότητα. Η αύξηση των ρυθμών μεγέθυνσης προς το 3%, ενώ τώρα υποχωρούν από το 2%, θα επιτρέψει την ευκολότερη διαχείριση ιδιωτικών και δημόσιων χρεών, την εκμηδένιση του κινδύνου εκτρο-

πής της οικονομίας και θα τη θέσει σε έναν ενάρετο κύκλο ανάπτυξης. Για να συμβεί όμως αυτό, δεν αρκεί βελτίωση των προσδοκιών ή ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο. Απαιτείται ένα συνεκτικό πρόγραμμα που στον κορμό του θα έχει την ενίσχυση των συντελεστών παραγωγής, εργασίας και κεφαλαίου.

Στην οικονομία μας υπάρχει πρόβλημα προσέλκυσης και ανταμοιβής κεφαλαίου και εργασίας, όχι μόνο τα τελευταία χρόνια αλλά ως δομικό χαρακτηριστικό. Η επιχειρηματικότητα και η εργασία λαμβάνουν χαμηλές αμοιβές και έχουν υπερβολικό φορολογικό και ρυθμιστικό βάρος.

Η εξαιρετικά υψηλή ανεργία είναι τεράστιο πρόβλημα, όπως και η φυγή πολλών παραγωγικών νέων στο εξωτερικό, και δεν λαμβάνουν την προσοχή που αρμόζει. Ακόμη βαθύτερο πρόβλημα, όμως, είναι πως συστηματικά η Ελλάδα έχει από τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό στην Ευρώπη. Η εργασία, τουλάχιστον όταν γίνεται τυπικά δεν ανταμειβεται επαρκώς, και έτσι πολλοί κινούνται στα όρια της παραγωγής, και άλλοι για να βρουν θέσεις αξίας μεταναστεύουν στο εξωτερικό. Έτσι, ακόμη και αν αποκλιμακωθεί η ανεργία, το δυναμικό εργασίας θα είναι χαμηλό.

Αντίστοιχα, το κενό στις επενδύσεις είναι εξαιρετικά υψηλό, και ο σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κινείται περίπου στο μισό του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Οι ξένες άμεσες επενδύσεις είναι ελάχιστες, η καθαρή αποταμίευση των νοικοκυριών είναι αρνητική και το ασφαλιστικό μας σύστημα δεν δημιουργεί αποθεματικά. Όμως, η επιστροφή στην πριν από την κρίση κατάσταση δεν επαρκεί καθώς αυτή χαρακτηρίζονταν από επενδύσεις υπερβολικά στραμμένες σε εσωστρεφείς δραστηριότητες, ενώ οι μακροπρόθεσμες επενδύσεις που θα στήριζαν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα ήταν πολύ κάτω από τον μέσο όρο της Ευρώπης.

Αποτελεί, λοιπόν, μονόδρομο για την οικονομική πολιτική η στήριξη της εργασίας και των επενδύσεων, συστηματικά για τα επόμενα χρόνια. Ο εξορθολογισμός του φορολογικού και ασφαλιστικού συστήματος και ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης και της εκπαίδευσης αποτελούν τις αναγκαίες συνθήκες.

Ο Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του IOBE και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Η παραγωγικότητα της χώρα μας υστερεί σημαντικά και η προσπάθεια μεταρρύθμισης οφείλει να είναι επίμονη, δρομολογώντας κοινωνικές συμμαχίες αλλά και ρήξεις με συμφέροντα